

כלימ שלובים

גליון מספר 01
מורי המורים

עקרון הזמן

מדוע בחרנו בעקרון הזמן?

מה אנחנו מציעים?

א. הכניסו לכיתות שלכם את פרקטיקת זמן החשיבה - שיטוט בזיכרון

בחרו בשיעור לפחות שאלה אחת או שתיים (שאלות שדורשות עיבוד) ובקשו מהלומדים לשהות עם התשובה למשך חצי דקה (או יותר, בהתאם למורכבות השאלה) ולנסחה במחשבה או בכתב. לאחר פרק הזמן שהוגדר בקשו מהם לענות.

לאחר הדגמה ראשונה או מספר הדגמות, שוחחו עם הלומדים אודות האפקטיביות של פרקטיקה זו עבורם והאם אפשר להם לענות תשובה מפורטת ומדויקת יותר. בחנו איתם את הערך המשוער של פרקטיקה זו עבור התלמידים שהם מלמדים, בקשו מהם להציע דרכי הפעלה שונות לפרקטיקה זו. עודדו אותם להשתמש בפרקטיקה זו גם בכיתה שלהם ובקשו מהם לשתף בתובנות (לכמה זמן התלמידים היו זקוקים, מה עבד? מה לא עבד? וכו')

הערה: חשוב להקפיד שלא להכניס את הלומדים ללחץ אלא לומר להם: שוטטו בזיכרון בנחת ואני אודיע לכם אחרי....

א. המוח אינו מקטלג מידע בקופסאות. המידע מבוזר באופן המזכיר יותר רשת דרכים. כדי לחשוב על דבר מה ולהמשיג אותו, המוח מבצע פעולת איסוף של כל הנתונים הרלוונטיים ומחברם יחד, ולכך נדרש זמן. במיוחד חשוב הדבר בעת הקניה של חומר לימודי חדש, או שאילת שאלה לא מוכרת. פרק הזמן הנדרש שונה בין לומד ללומד.

ב. במהלך שיעור, נדרש ריווח בין תתי-נושא. ריווח זה יוצר הפרדה בין פסקאות בתוך טקסט ומאפשר הפרדה בין נושאים. הדבר מאפשר למוח לבחור בכל מקטע למידה את עיקרי הדברים. ריווח כזה חיוני עבור כולם אבל קריטי עבור חלקם.

ג. זמן הפוגה במהלך שיעור נדרש גם בכדי להתרענן, לחדש את מלאי הדופמינים ולהתגייס מחדש ללמידה. גם כאן מדובר בתהליך הרלוונטי לכלל הלומדים.

כלים שלובים

גליון מספר 01
מורי המורים

שלב א: כשאני אומר/ת לך לקפוץ קדימה...
אתם אומרים קדימה וקופצים קדימה

שלב ב: כשאני אומר/ת לך לקפוץ קדימה...
אתם אומרים אחורה וקופצים אחורה

שלב ג: כשאני אומר/ת לך לקפוץ קדימה... אתם
אומרים אחורה וקופצים קדימה

שלב ד: כשאני אומר/ת לך לקפוץ קדימה... אתם אומרים קדימה
אבל קופצים אחורה

הצעות לפרקטיקות משחקיות

כל הלומדים פותרים באותו זמן את חידת הוורדעל היומית (דרך הטלפון) משחקים חי צומח דומם כמשחק קולקטיבי כשהרעיון הוא להגיע לכמה שיותר מילים באותה אות מאותה קטגוריה (כמה חיות באות ח אתם מכירים?)

משחקים משחק המאפשר היכרות טובה יותר של הלומדים (כל מי שצנח אי פעם ממטוס שירים את היד...)

להצעות נוספות ולהרחבות מומלץ לפנות לבלוג של ד"ר יעל עדיני וד"ר אהוד נורי ולהרחבות בנושא הפוגות טובות בשיעור - מרעננות ו"משתלמות בגדול!", מהי הפוגה טובה? ודוגמאות של מורים

ב. שבצו בשיעורים שלכם הפוגות לצורך ריענון הלומדים וגיוסם מחדש

'הפוגה טובה' במהלך השיעור מחדשת מלאי של דופמין במוח הלומדים; היא מרעננת מצד אחד, ולא מוציאה את התלמידים מריכוז מצד שני (נורי-עדיני 2022, הפוגות).

בחרו פרק זמן אחד לפחות בשיעור בו אתם מאפשרים ללומדים הפוגה (5 דקות לפחות). גונו בסוגי ההפוגות, שחקו איתם משחק (כן, גם באקדמיה), או הפעילו אותם תנועתית.

שוחחו עם הלומדים אודות האפקטיביות של הפרקטיקה עבורם ובחנו את הערך המשוער של פרקטיקה זו עבור התלמידים שהם מלמדים. הקדישו זמן קצר לייצר מאגר של הפוגות אפשריות (עבור השיעור שלכם, ועבור השיעורים שלהם בכיתות), עודדו אותם להשתמש בפרקטיקה זו בכיתתם ובקשו מהם לשתף בתובנות.

הצעה לפרקטיקה תנועתית

בקשו מכל הלומדים לעמוד ואמרו להם כך: כשאני אומר/ת לקפוץ קדימה/אחורה/ימינה/שמאלה אתם...